

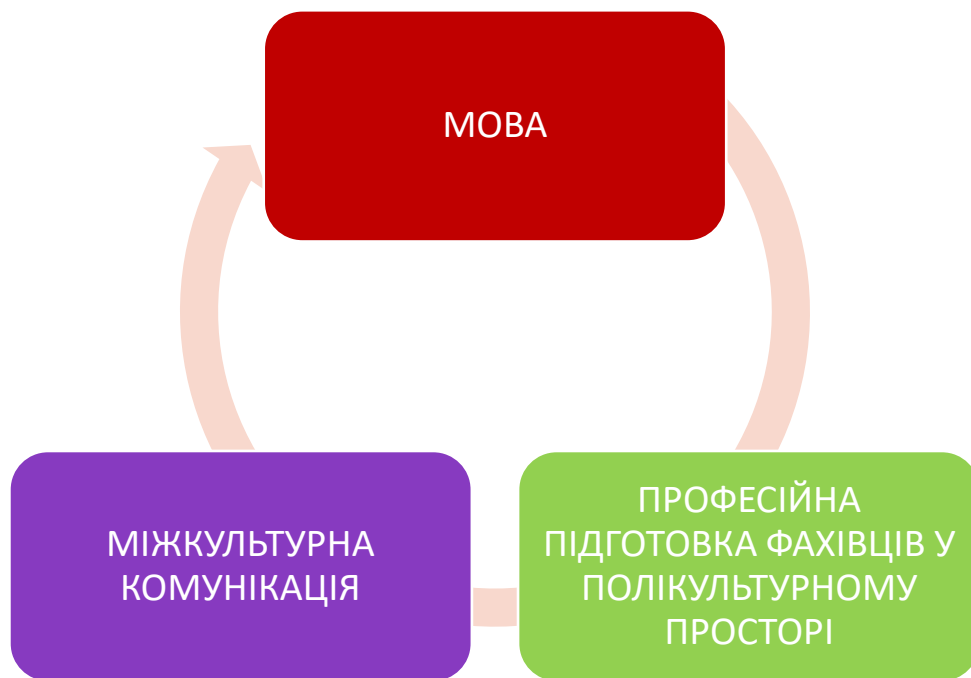

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ**

Одеса
2024

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ**

ХАРБІН – 2024

ОДЕСА – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад

«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського» (Україна)

Кафедра перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики

Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»

Інститут педагогічної освіти і

освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (Україна)

Харбінський інженерний університет (КНР)

Університет Хосео (Республіка Корея)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ**

Харбін – 2024

Одеса – 2024

УДК: 378:81'25-027.512(062.552)

Авторський знак: А43

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол № 15 від 25 квітня 2024 року)*

Актуальні проблеми філології і професійної підготовки фахівців у полікультурному просторі: Міжнародний журнал. – Випуск 7. – Харбін : Харбінський інженерний університет, 2024 – 145 с.

© Харбінський інженерний університет (м. Харбін, КНР), 2024

© Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна), 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	13
СЕКЦІЯ I. НАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ТА ЗАРУБІЖНОГО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА.....	16
<i>Bieliaievska Victoriia</i> . Translation Aspects of Conveying Emotive Content in the Series «The Crown»	16
<i>Gao Kaiyu</i> . A Study of The Translation Methods of Culture-Loaded Words in Chinese White Paper – A Case Study on China’s Armed Forces: 30 Years of UN Peacekeeping Operations	18
<i>Guo Yan</i> . A Study on The Untranstability and Translation Strategies of Machine-Assisted Translation in Military Texts	20
<i>Гуціна Віра</i> . «Blue Horse? Dancing Mountains» Роджера Желязни: враження перекладача <i>杜亚茹</i> . 翻译过程中词义选择的探究	21
<i>Ищенко Анна</i> . Особливості перекладу власних імен у Романах Дж. К. Роулінг Про Гаррі Поттера та серіалі «Fantastic Beasts»	24
<i>Li Baofeng, Suo Zhiyi</i> . On the Domestication of the English–Chinese Subtitle Translation with the Big Bang Theory as a Case	27
<i>Li Baofeng, Wen Ya</i> . Exploring Popular Science Translation Through the Prism of Adaptation Theory: Insights from The Economist's Scientific Narratives	28
<i>Li Xiaojie</i> . A Study on the Translation of the Subtitles of <i>Empresses in The Palace</i>	30
<i>Попович Елеонора</i> . Аналіз перекладацьких трансформацій у книзі Сюзанни Коллінз «Голодні Ігри»	31
<i>Popova Oleksandra</i> . Synergism Of Translation in the Academic Sphere	33
<i>Сонко Юрій</i> . Переклад Художніх Текстів: Виклики Та Можливості	36
<i>Wang Qingzhong, Li Shengnan, Yin Wenjie, Bai Jing, Guo Yan</i> . An Analysis of the Application of Artificial Intelligence in the Translation of Shipbuilding Engineering English Text - Taking Chatgpt as an Example	39
<i>Yang Zhibo</i> . Poems from the Perspective of Relevance Theory: A Case Study of Two Translation Versions of Xu Yuanchong and Zhu Manhua	40
<i>Zhang Xueqing, Liang Hong</i> . Cross-Model Comparison: The Effectiveness of Large Language Models in Translating Political Texts	42
СЕКЦІЯ II. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАГАЛЬНОГО І ЗІСТАВНОГО МОВОЗНАВСТВА.....	44
<i>Бошков Андрій</i> . Типологія дискурсу як об’єкта лінгвістичних досліджень	44
<i>Ivanenko Alexander V</i> . Chronicle Settlement <i>Оргоуць</i> : To the Issue of the Origin of the Oikonym	46
<i>Iliadi Alexander I</i> . East Slavic <i>Раба</i> : A Case of Mythologizing Of Social Terminological Semantics	48
<i>Tsapro Galyna, Olena Gryshchenko</i> . How One Can Fake it: Adverbs Revealing the Act of Deception	52
СЕКЦІЯ III. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В СУЧАСНОМУ ГЕОПОЛІТИЧНОМУ ПРОСТОРИ.....	55
<i>Li Baofeng, Wang Ruiqi</i> . Research and Englightment of Brazil’s Diversified Sports Diplomacy Strategy	55
<i>Muzychenko Ganna</i> . The Current Ukrainian Party Landscape	56
<i>Shi Yixuan, Li Baofeng, Hou Runhua</i> . Cross-Cultural Communication of South Korean Films from a Geopolitical Perspective	59
<i>Tang Qiang, Che Dewei</i> . The Strategies of China’s Image Construction in the Context of Multicultural Communication: a Case Study of the English Version of the 20th National Congress Report	60
<i>Wang Xiaohui, Li Hejuan</i> . Chinese-English Puns and Transmission of Cultural Values in Cross-Cultural Communication	61

also diverse.

References:

1. Díaz-Cintas, Jorge. Dubbing or Subtitling: The Eternal Dilemma[A]. Perspectives: Studies in Translatology, 1999.
2. Gottlieb, Henrik. Subtitling-a New University discipline[A]. In: C. Dollerup, et al (Ed.). Teaching Translation and Interpreting[M]. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 1992.
3. Schleiermacher, Friedrich. On the different methods of translating[A]. Schulte, Rainer& Biguente, John. Theories of Translation: An anthology from Dryden to Derrida[C]. Chicago& London: The University of Chicago Press, 1992.
4. 李大鹏, 郑茗馨. 影视字幕文本特征及其翻译策略[J]. 安顺学院院报, 2017.
5. 马岚. 经典翻译作品—《美版甄嬛传》字幕翻译赏析[J]. 中外交流, 2018.

Попович Елеонора

*студентка 2-го р. н. факультету іноземних мов,
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна*

АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ У КНИЗІ СЮЗАННИ КОЛЛІНС «ГОЛОДНІ ІГРИ»

Ключові слова: перекладацькі трансформації, конкретизація, генералізація, опущення.

The demand for reading books in Ukrainian translation is growing noticeably, so this article shows which translation transformations were involved while translating the book “Hunger Games” by Suzanne Collins from English to Ukrainian. Readers can get a clear idea why adequate translation is an important component of text processing.

Невідповідності в структурі різних мов призводять до труднощів, пов'язаних зі збереженням і передачею значень слів під час їх перекладу іншою мовою. Слово, як лексична одиниця, є частиною лексичної системи мови. Смилова, або семантична, структура слова унікальна для кожної конкретної мови, а тому може не співпадати в лексичних системах іноземної мови та мови перекладу. На перший план виходять так звані лексичні трансформації, які можна визначити як «відхилення від словникових відповідностей». У сучасній лінгвістиці поняття *трансформації* використовується як важливий засіб досягнення адекватності перекладу. Трансформації допомагають подолати ті чи інші існуючі лексичні труднощі у перекладі. Трансформація полягає у зміні формальних або семантичних компонентів при збереженні інформації.

Однією із найбільш вживаних трансформацій є внутрішній поділ речення. Внутрішній поділ – це перетворення простого речення на складнопідрядне або складносурядне речення під час перекладу з іноземної мови [1, с.308].

Транскодування – це такий спосіб перекладу, коли звукова та/або графічна форма слова вихідної мови передається засобами абетки мови перекладу [1, с. 283].

Калькування (дослівний або буквальный переклад) – це прийом перекладу нових слів (термінів), коли відповідником простого чи (частіше) складного слова

(терміна) вихідної мови в цільовій мові вибирається, як правило, перший за порядком відповідник у словнику [1, с. 287].

Так сталося з прізвиськом однієї з другорядних персонажок Fox Face, яке перекладено як Лисяча морда, через те що порівняння такого роду не дуже властиве українській мові.

Описовий переклад – це такий прийом перекладу нових лексичних елементів вихідної мови, коли простий термін замінюється в мові перекладу словосполученням, яке адекватно передає зміст цього простого терміна [1, с. 36].

Конкретизація – це лексична трансформація, внаслідок якої слово ширшої семантики в оригіналі замінюється словом вузької семантики [1, с. 300].

«I only have to pass a few gates to reach the scruffy field called Meadow» [5, с.5].

«Тож мені достатньо минути кілька хвіток, щоб опинитися на брудному полі, яке зветься Левада» [2, с.4].

Meadow дослівно перекладається як луг, який, в свою чергу, може використовуватися в ширшому контексті, включаючи природні екосистеми, тоді як левада частіше пов'язана з господарським використанням для випасання тварин і є словом з вузьким значенням [3;4].

Слово gates в дослівному перекладі означає ворота, хвіртка є частиною воріт. В цьому випадку використання конкретизації для того щоб трохи зменшити помпезність слова ворота, до більш скромного слова.

Генералізація – це лексична перекладацька трансформація, «внаслідок якої слово із вузьким значенням, яке перекладається, замінюється у перекладі на слово із ширшим значенням» [2, с.306].

«The smell of wine on his breath makes me sick» [5, с.164].

«Від його перегару мені стало зле» [2, с. 207].

Фраза запах вина в його подиху скорочена до слова перегар яке означає запах після вживання алкоголю.

Трансформація вилучення (опущення) – виправдане з точки зору адекватності перекладу в першу чергу норм мови перекладу, усунення в тексті перекладу тих плеонастичних або тавтологічних лексичних елементів, які за нормами мови перекладу є частинами імпліцитного смислу тексту [1, с. 311].

“But we’re not star-crossed lovers, I say” [5, с.164].

««Але ми не закохані», – заперечила я» [2, с. 207].

Вираз star-crossed можна було б передати словом суджені. Проте, з цього виникає проблема слова lovers (закохані), адже використання і суджених і закоханих в одному реченні є тавтологією. Тому, довелося обирати між двома прикметниками.

Отже, перекладацькі трансформації є невід’ємними складниками перекладу, у процесі якого перекладач намагається досягнути максимальної наближеності до тексту оригіналу за найменших втрат. Найбільші труднощі виникають під час перекладу власних назв, імен, фразеологізмів, авторських неологізмів та культуро-маркованої лексики. Але завдяки перекладацьким трансформаціям та їхньому правильному застосуванню всі проблеми можна подолати.

Література:

1. Карабан В.І. *Переклад наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми*. Вінниця : Нова Книга, 2004. 576 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/Karaban_2004_576.pdf.
2. Коллінз С. *Голодні ігри* / пер. з англ. У. Григораш. КМ-букс, 2010. 384 с. URL: <https://readukrainianbooks.com/2272-golodni-igri-sjuzen-kollinz.html>.
3. *Тлумачення, орфографія, новий правопис онлайн. СЛОВНИК - тлумачний словник української мови, орфографічний словник онлайн*. URL: <https://slovyk.ua/index.php?swrd=левада>
4. *Cambridge Dictionary | English Dictionary, Translations & Thesaurus*. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/meadow>
5. *Collins s. The Hunger Games. Scholastic*, 2012. 458 p. URL: https://www.deyeshigh.co.uk/downloads/literacy/world_book_day/the_hunger_games_-_trilogy.pdf.

Popova Oleksandra

Doctor of Science in Pedagogy, Full Professor, Dean of the Faculty of Foreign Languages, the State institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky" Odesa, Ukraine

SYNERGISM OF TRANSLATION IN THE ACADEMIC SPHERE

Keywords: *synergism, translation, academic sphere.*

Ukraine is actively participating in Eurasian integration into the academic space, which contributes to the accumulation of positive experience, particularly in the education system of our country. International educational and academic cooperation provides for the development of this field in a multi-vector way.

Lexical content plays a vital role in the semantic load of academic documentation. We note its regular renewal through innovative processes accompanying modern economic, political, educational, scientific, and cultural activities. The lexical component of official documents requires constant study and analysis both in the semantic and translation planes.

The economic and legal bases for the implementation of academic activities are general and specific international agreements and contracts with European and Eastern partner countries, drawn up in two languages: English and Ukrainian – with European countries, Chinese and Ukrainian – with the People’s Republic of China, English and Korean / Japanese – with the Republic of Korea and Japan, etc. Therefore, knowledge of a foreign language, in particular English, and command of the Ukrainian language at a high level is required from the participants of academic activities in order to avoid potential misunderstandings.

In the context of the study, we emphasise the significance of English as the official language of academic documentation in both Western and Eastern directions of cooperation. Therefore, the knowledge of English and one of the Eastern languages (Chinese, Korean, Japanese, etc.), depending on a partner country involved into academic cooperation, is a guarantee of adequate understanding of the content of documents regulating economic and legal relations in the academic sphere in the 21st